

Ball dels Garrofins - Contrapàs garrofi.

Moià

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: Casc Urbà - A la plaça de l'església, a l'església i al carrer.

Coordenades:

Latitud: 41.81276
Longitud: 2.09701
UTM Est (X): 424997
UTM Nord (Y): 4629382

Classificació

Número de fitxa: 08138 - 253
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Música i dansa
Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat: Pública
Titular: Ajuntament - Pl. Sant Sebastià, 1 08180 Moià

Fitxes associades:

[Santa Maria de Moià](#)

[Portalada nord de l'església parroquial de Santa Maria](#)

[Cal Daies](#)

[Festa Barroca, Retorn al 1714](#)

[Pedra amb gravats de Passerell](#)

Autor de la fitxa: Cristina Casinos

Data de registre de la fitxa: dl., 17/09/2018 - 02:00

Descripció

Dansa tancada, ballada per un grup, que es col·loca en cercle i en renglera utilitzant els punts: saltirons 1, 2, 3 i peu endavant, rotllana i torre; els braços a la cintura i picarols a les cames i a les armilles.

Antigament el ballaven 6 joves o homes, actualment 8 infants del poble (nens i nenes) o sempre múltiples de 4.

Actualment es balla el 19 i 20 de gener, acompanyat de música per flauta dolça tot i que antigament la partitura era per a flabiol.

El vestuari és diferent si es tracta d'un infant nen o nena. Els garrofins nens: mitges blanques, faldilla amb doble faldilla amb puntes i camisa de màniga llarga blanca, escalfadors blaus i llaç blau al coll, armilla amb cascavells amb ribets blaus, faixa blava, barretina amb cintes de colors. Les Garrofines: escalfadors, faixa i armilla de color vermell, al cap porten cintes de colors, mitges blanques, faldilla amb doble faldilla amb puntes i camisa de màniga llarga blanca.

Observacions:

s. XVIII.

Història

Aquest ball ja és esmentat en el qüestionari de Francisco de Zamora fet a tots els municipis de l'Estat Espanyol l'any 1789.

R. Tarter diu que l'origen d'aquest ball és de finals del s. XVII, portat de mans d'immigrants francesos. És esmentat també en les memòries de Mn. Isidre Dalmau l'any 1864, anomenat "Ball de Gaufins associant-lo amb el mot llatí "gaudeo" que vol dir alegrar-se. Diu que sortien abans de la festa de Sant Sebastià i anaven guarnits amb cintes i cascavells.

Segons Mn. Dalmau, el nom de Garrofins ve de les barretines llargues que penjaven al llarg de l'esquena dels balladors que a ulls del poble eren molt semblants a les garrofes del camp.

Dels anys posteriors a la Guerra Civil hi ha diverses ressenyes que en parlen.

L'any 1956 es balla per primera vegada amb el Ball del Ciri. L'any 1974 es reestrena i l'any 1975

l'agrupament escolta de Mn. Amadeu Oller, sota la direcció del Sr. Trullà, el tornen a ballar a la vigília de Sant Sebastià, acompanyats pel " Pollo " i pels músics dels flabiols.

Com a dada curiosa, l'any 1983 va ser ballat per una cinquantena de nens.

Antigament es ballava a la vigília de la festa i es feia un cercavila amb parades per ballar-la. En canvi per Sant Sebastià a l'església es feia en sortir de la missa de matí.

Actualment hi ha petites diferències entre la partitura que apareix al Costumari Català de Joan Amades i l'actual.

Bibliografia

AD (1989); Calendari de Festes de Catalunya, Andorra i la Franja. Fundació de Serveis de Cultura Popular. Pàg. 398. Ed. AltaFulla. Barcelona.

Ballús i Casoliva, G; Juan i Nebot, Ma. A (1989); Inventari de Danses Vives. Carpeta P-29. Arxiu de Danses Vives del Centre de Documentació i Recerca de la Cultura Tradicional i Popular. Generalitat de Catalunya.

Tarter i Fonts, R(2007), font oral.